

SPLIT: GRAD PO MJERI TURISTA

apartmanizacija prostora

SANJA IVANČIĆ
Etnografski muzej Split
Iza Vestibula 4
HR-21000 Split
sanja@etnografski-muzej-split.hr

UDK 72
Stručni članak
Professional paper
Primljeno/Received: 8.06.2022.
Prihvaćeno/Accepted: 18.06.2022.

Tekst otvara pitanja različitih viđenja i promišljanja baštinjenih vrijednosti grada Splita, sasvim neusklađenih između kulturne i turističke djelatnosti. U sintagmi kulturni turizam nasljeđe jest neophodna uporišna točka turističke destinacije, ali kulturi su obrisi grada daleko šireg opsega od onih iz turističke ponude.

Ključne riječi: *grad Split, turizam, urbanizam, apartmanizacija, splitska varoš Lučac*

Članak čine foto bilješke izgradnje jedne potpuno nove kuće na samom početku Rokove ulice u negdašnjem težačkom stambenom predgrađu grada Splita - Lučcu. Razlog tomu je mogućnost svakodnevnog praćenja njenih građevinskih radova, te izazovno pretpostavljanje i naslućivanje njenog konačnog izgleda i namjene. Lučac je danas uži centar grada, nalazi se nedaleko od sjeveroistočnih bedema Dioklecijanove palače pa su njegove nekretnine, čestice zemlje ili zgrade, sve poželjnije za *turističku namjenu*.

Ovo je tek jedan zabilježeni primjer kojim je turizam, kao jedina gospodarska grana u usponu, pokrenuo sitni i krupni (više privatni, nego javni) kapital u ostvarivanju *dodane vrijednosti* - kako one domaće, tako i one stranoga podrijetla, problematičnije naravi.

Praćena je i bilježena gradnja *rekonstrukcije ruševine stambene namjene u razdoblju od dvije i pol godine, od 14. 10. 2019. g., kada je prijavljena gradnja do 1. 6. 2022. g., kada je zabilježeno i javno obznanjeno da je to studio apartman s 3 zvjezdice*. Čini se da njegov vlasnik I.M.M. još nije konzumirao ovaj prostor.

Zabilježena novogradnja na č.zem. 12815/1 na površini ne većoj od 50 m² nije jedini građevinski zahvat, dogradnja ili preuređenje stambenih objekata Rokove ulice u *turističke svrhe*. Na razmeđu prvog u drugo desetljeća 21. stoljeća niklo je više

takvih oznaka apartmana, ali je u istoj ulici našao smještaj i, mali obiteljski *boutique* hotel *Splendida palace* u Rokovoj 26.

Lučac nije jedino težačko naselje nastalo kroz povijest Splita oko Dioklecijanove palače. Četiri su: Veli Varoš, Dobri, Manuš i Lučac. Bili su unificiranog mediteranskog tipa i načina zbijene gradnje izvedene u kamenu, primjereno krševitom prostoru u kojem izrastaju, jednako kao i Dioklecijanova palača. Također su, poput susjedne Palače, vrijedna spomenička baština i markeri identiteta grada Splita. Jednako kao i Palača, pod nadzorom su konzervatorsko-restauratorske struke, ali s daleko manje suptilnosti u praćenju prilagođavanja interpolacija sredini u kojoj nastaju.

Tako se *apartmanizacija* prostora grada Splita kapilarno širi od same jezgre i Dioklecijanove palače, preko splitskih priobalnih četvrti prema novijim dijelovima grada, jer se od *staba* Dioklecijanove palače ne vidi dobro *šuma* drugih sadržajnih potencijala grada Splita, nego samo turističko smještajni kapaciteti.

Ako ih se i kada ih se prepozna, četvrti Veli Varoš, Dobri, Manuš i Lučac teško ćemo vratiti u prvobitno stanje naglašene ambijentalne vrijednosti.

K tome, zbog velikog pritiska turista samo na gradsku jezgru i Dioklecijanovu palaču, te zbog turističke banalizacije nuđenog sadržaja, Palača bi mogla biti skinuta s UNESCO-ovog popisa svjetske kulturne baštine, što je daleko važnija kategorija od one *turističkog lokaliteta*.



studio apartman, 30.10.2019.



studio apartman, 30.10. 2019.



studio apartman, 26.11.2019.



studio apartman, 27.11. 2019.



studio apartman, 27. 11. 2019.



studio apartman, 21.02.2020.



studio apartman, 19.03.2020.



studio apartman, 19.03.2020.



studio apartman, 22.04.2020.



studio apartman, 23.06.2020.



studio apartman, 3.06.2022.



Splendida palace, rujan 2016.



Splendida palace, rujan 2016.



Splendida palace, rujan 2016.

IZVORI:

Državna geodetska uprava, katastar Split

Fotografije:

Sanja Ivančić

SPLIT: A CITY FOR TOURISTS
apartmentization of space

(Summary)

The text opens up questions of different views and reflections on the inherited values of the city of Split, completely inconsistent between cultural and tourist activities. In the phrase cultural tourism, heritage is a necessary fulcrum of a tourist destination, but cultural outlines of the city are far wider in scope than those from the tourist offer.

Keywords: city of Split, tourism, urbanism, apartmentization, Split town Lučac